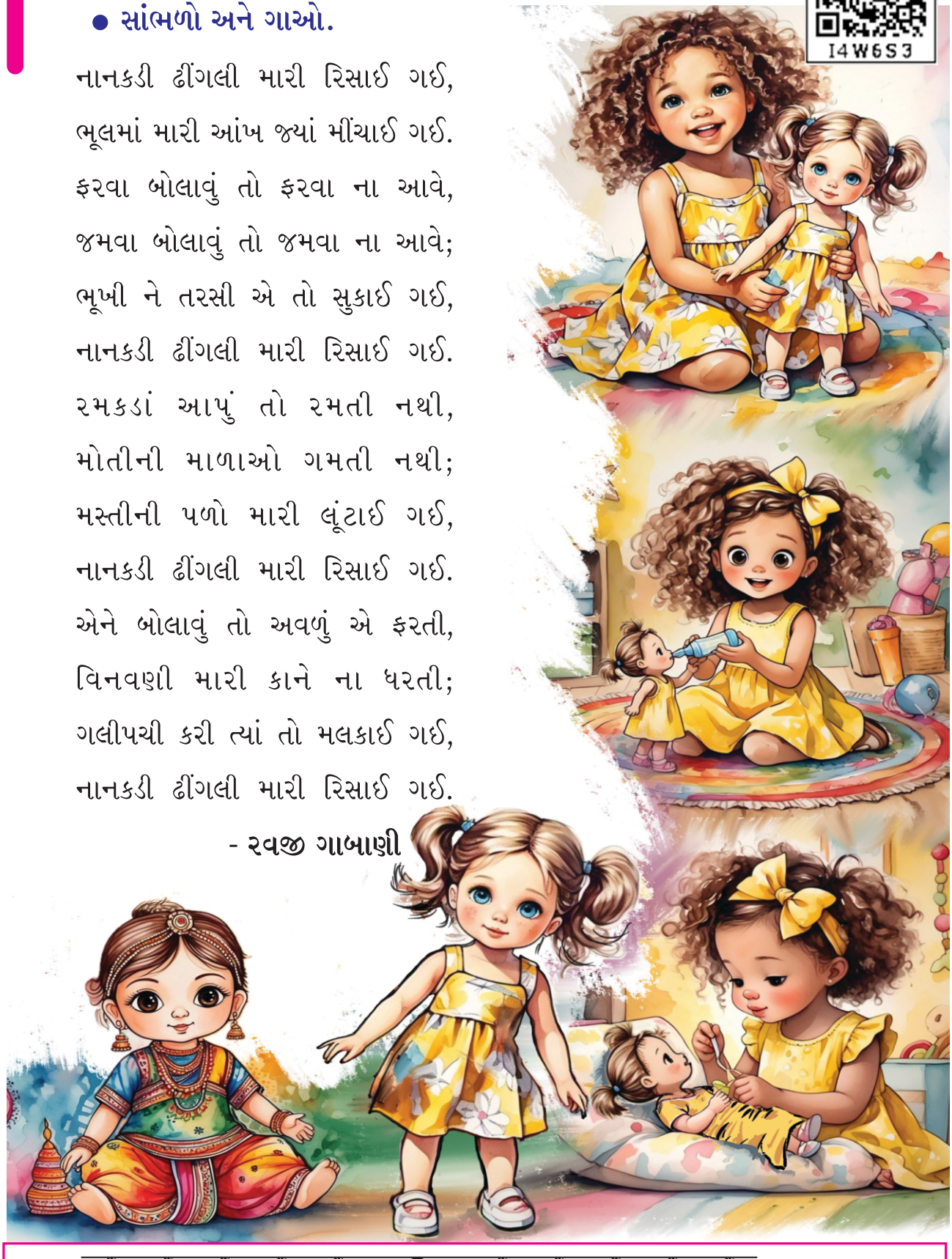
૮ નાનકડી ઢીંગલી

I4W6S3

● **સાંભળો અને ગાઓ.**

નાનકડી ઢીંગલી મારી રિસાઈ ગઈ,
ભૂલમાં મારી આંખ જ્યાં મીંચાઈ ગઈ.
ફરવા બોલાવું તો ફરવા ના આવે,
જમવા બોલાવું તો જમવા ના આવે;
ભૂખી ને તરસી એ તો સુકાઈ ગઈ,
નાનકડી ઢીંગલી મારી રિસાઈ ગઈ.
રમકડાં આપું તો રમતી નથી,
મોતીની માળાઓ ગમતી નથી;
મસ્તીની પળો મારી લૂંટાઈ ગઈ,
નાનકડી ઢીંગલી મારી રિસાઈ ગઈ.
એને બોલાવું તો અવળું એ ફરતી,
વિનવણી મારી કાને ના ધરતી;
ગલીપચી કરી ત્યાં તો મલકાઈ ગઈ,
નાનકડી ઢીંગલી મારી રિસાઈ ગઈ.

- રવજી ગાબાણી

• વાતચીત :

૧. તમને ઢીંગલી ગમે ? કેમ ?
૨. તમને કેવી ઢીંગલી ગમે ?
૩. તમે ઢીંગલી સાથે કઈ કઈ રમત રમો છો ?
૪. તમે ઢીંગલીને કેવી રીતે તૈયાર કરો છો ?
૫. શું ખરેખર ઢીંગલી રિસાય ખરી ? કેમ ?
૬. તમે ક્યારે ક્યારે રિસાઓ છો ? કેમ ?
૭. તમે રિસાઓ ત્યારે કોણ કોણ મનાવે છે ?

૧. ઢીંગલીને લાગુ પડતું હોય તો '૧' કરો. ન લાગુ પડતું હોય તો '૦' કરો.

૧. રિસાઈ ગઈ ☐
૨. ભીંજાઈ ગઈ ☐
૩. રડી ગઈ ☐
૪. સુકાઈ ગઈ ☐
૫. તૈયાર થઈ ☐
૬. શરમાઈ ગઈ ☐
૭. મલકાઈ ગઈ ☐
૮. ફરવા ગઈ ☐

૨. આડાઅવળા અક્ષરો ક્રમમાં ગોઠવી શબ્દો બનાવો.

ડીનાકન _____ સાઈરિ _____

રવાફ _____ સીતર _____

ટાઈલૂં _____ ચીલીપગ _____

૩. ગીતને આધારે ખૂટતો અક્ષર મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો.

ઢીંગ __ __ મવા

__ મ __ ડાં મ __ કા __

અવ __ ધ __ તી

૪. ‘બ’ વિભાગના અક્ષરોને ‘અ’ વિભાગ જેવા બનાવો.

	અ	બ
ઉદાહરણ	શૈલી ઢીંગલી રમે.	શૈલી ઢીં ગ લી સા થે ર મે.
૧.	હરણ કૂદકો મારે છે.	હ ર ણ ક દ ક મ ર છ.
૨.	તારા ઝબૂકે છે.	ત ર ઝ બ ક છ.
૩.	કાળુ કાગળ લખે છે	ક ળ ક ગ ળ લ ખ છ.
૪.	ઘુવડ બખોલમાં બેઠું છે.	ઘ વ ડ બ ખ લ મ બ ઠ છ.

૫. શિક્ષક શબ્દ બોલશે તેને કોઠામાંથી શોધી ઉદાહરણ મુજબ કરો અને ફરીથી લખો.

ઉદાહરણ વિમાન

૧. સૈનિક _____

૨. ભમરડો. _____

૩. ઠળિયો _____

૪. કાકડી _____

૫. ઝભલું _____

૬. ગૌરવ _____

૭. શરણાઈ _____

પ	લ	વિ	મા	ન	ઠ
કા	ક	ડી	વ	ગા	ળિ
ભ	ય	ગૌ	ર	વ	યો
મ	ઝ	ભ	લું	ડ	સૈ
ર	મ	ક	ડાં	વા	નિ
ડો	શ	ર	ણા	ઈ	ક

વાર્તા સાંભળો અને કહો

ઢગલો આપીશ મીઠી રેવડી

શૈલી ઢીંગલી સાથે રમી રહી હતી. અચાનક એને 'છમ-છમ' એવો અવાજ સંભળાયો. અવાજની દિશામાં એણે જોયું તો એને સુંદર લાલ પરી જોવા મળી. એણે બૂમ પાડી : "લાલ પરી, લાલ પરી..."

સરરર સરરર કરતી આવી,
લાલ પરી આવી...
શૈલી પાસે આવી, હાથને લંબાવી...

શૈલી તો પરી સાથે રમવા લાગી. પરી નવાં નવાં મધુર ગીતો સંભળાવવા લાગી. શૈલી પણ પરીની સાથે ગીત ગાવા લાગી. પરી શૈલી માટે રેવડી લાવી હતી. શૈલીને રેવડી બહુ ભાવતી હતી.

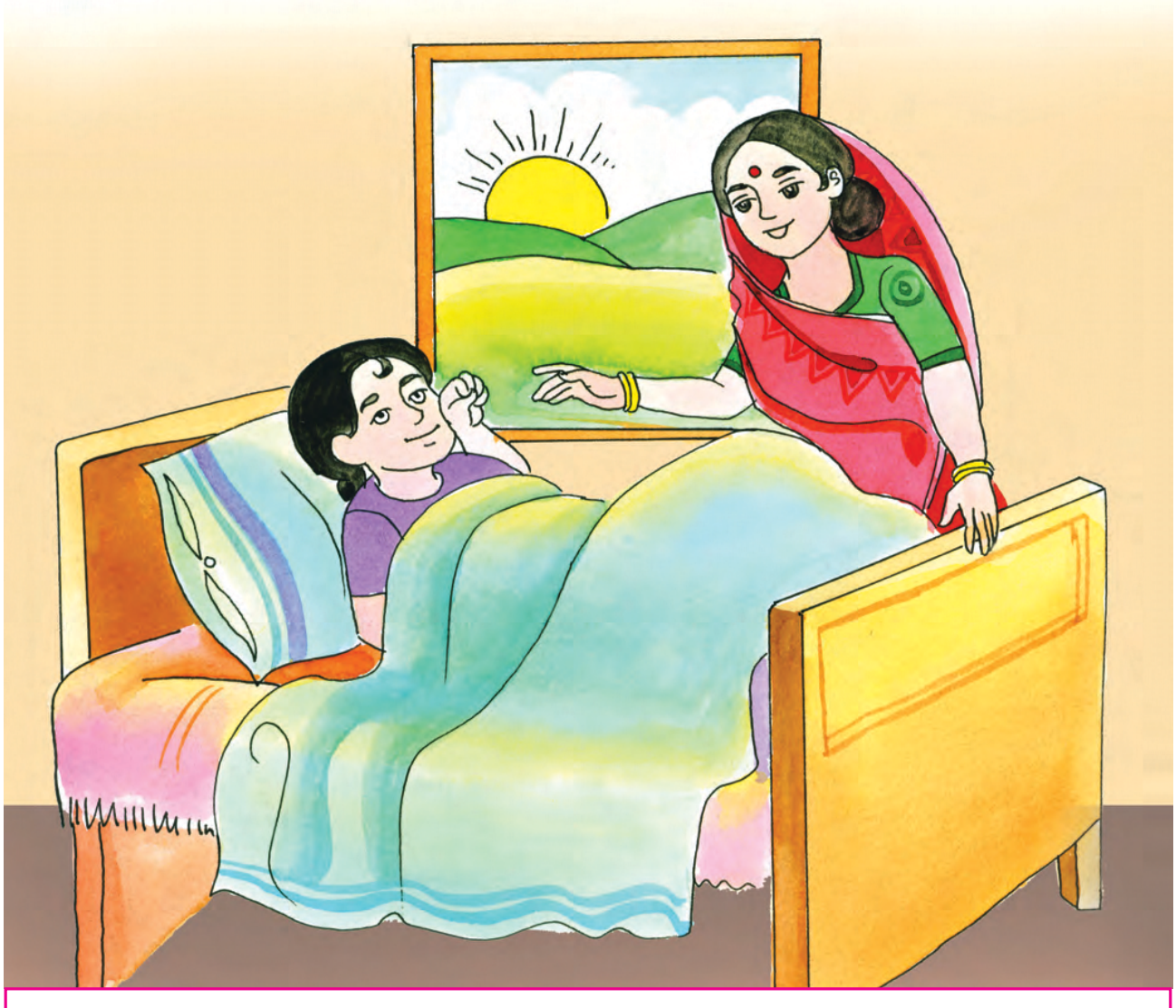
રેવડી ખાવા માગતી શૈલી આગળ વધી. પણ સવાર થઈ ગઈ હતી. મમ્મીએ શૈલીને જગાડી.

પરી આવી નાચતી ગાતી,
નવાં નવેલાં ગીતો ગાતી.
મીઠી મીઠી રેવડી લાવી !
જગાડવાને મમ્મી આવી,
પેલી રેવડી ક્યાં ખોવાણી ?

આંખો ચોળતી એ ઊઠી. સપનું તૂટી ગયું. પરી પણ અલોપ થઈ ગઈ. શૈલીએ મમ્મીને સપનાની વાત કરી. મમ્મીએ કહ્યું : 'સાંજે હું તને રેવડી ખવડાવીશ !'

શૈલીએ ઓઢી લીધો ધાબળો,
'જાગ બેટા ! થઈ સવાર !'
'મમ્મી ! મારે ખાવી રેવડી...!'
તું જાગી જા, થા તૈયાર !
ઢગલો રેવડી આપીશ પછી !

● **વાતચીત :**

૧. તમને કેવાં કેવાં સપનાં આવે છે ?

૨. તમે તમારું સપનું કોને કહ્યું છે ?

૩. આ વાર્તાની કઈ વાત તમને ખૂબ ગમી ?

૪. વાર્તામાં શું થયું ત્યારે તમને મજા પડી ?

૫. તમે પરી જોઈ છે ? પરી કેવી હોય ?

૬. તમને કઈ વસ્તુ ખાવી ગમે ?

૬. વાર્તામાં ઢ, ઠ, શ, થ આવતા હોય ત્યાં નીચે સૂચવ્યા મુજબ નિશાની કરો.

- 'ઢ' પર ◯ કરો.
- 'ઠ' પર △ કરો.
- 'શ' નીચે ⎯⎯ કરો.
- 'થ' પર □ કરો.

૭. વાર્તાને આધારે જવાબ લખો.

૧. શૈલી કોની સાથે રમતી હતી ?

૨. શૈલીએ કેવો અવાજ સાંભળ્યો ?

૩. પરી શૈલી માટે શું લાવી ?

૪. શૈલીને કોણે જગાડી ?

૫. પરી દેખાવે કેવી હતી ?

૮. વાક્યને વાર્તાની ઘટના મુજબ ક્રમમાં ગોઠવી વાક્યોને સાચા ક્રમમાં લખો.

૧. મમ્મીએ શૈલીને જગાડી. ☐

૨. શૈલીને છમછમ અવાજ સંભળાયો. ☐

૩. શૈલીએ મમ્મીને સપનાની વાત કરી. ☐

૪. શૈલી પરી સાથે ગીત ગાવા લાગી. ☐

૧. _____

_____

૨. _____

_____

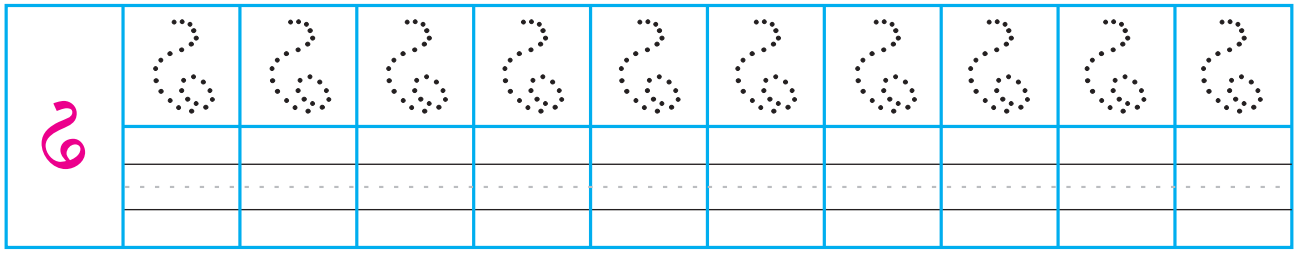
૩. _____

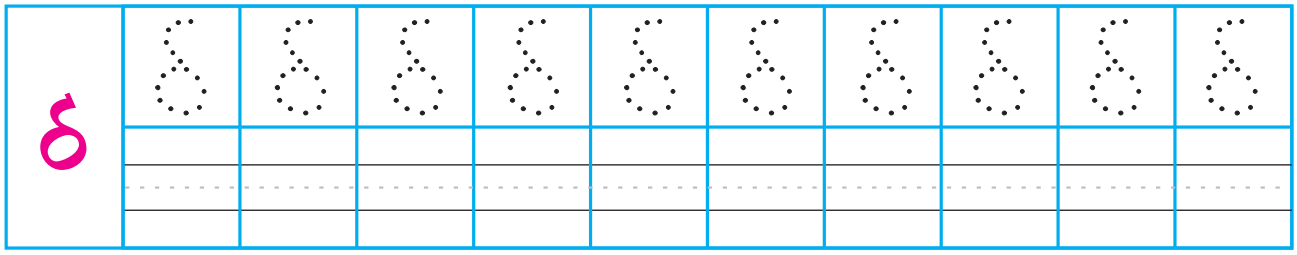
_____

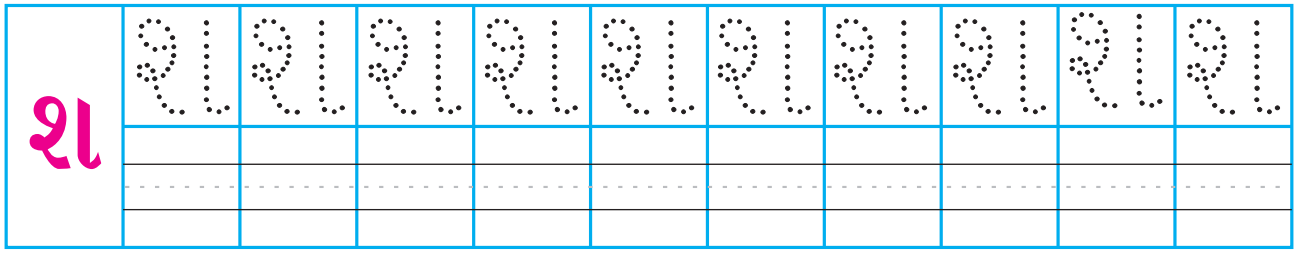
૪. _____

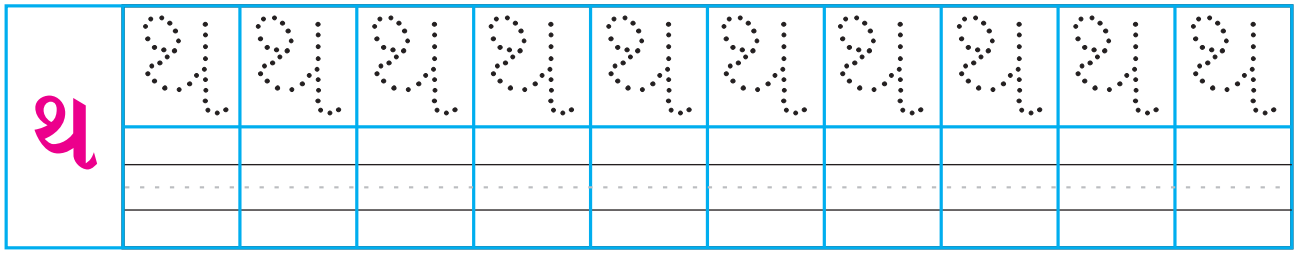
_____

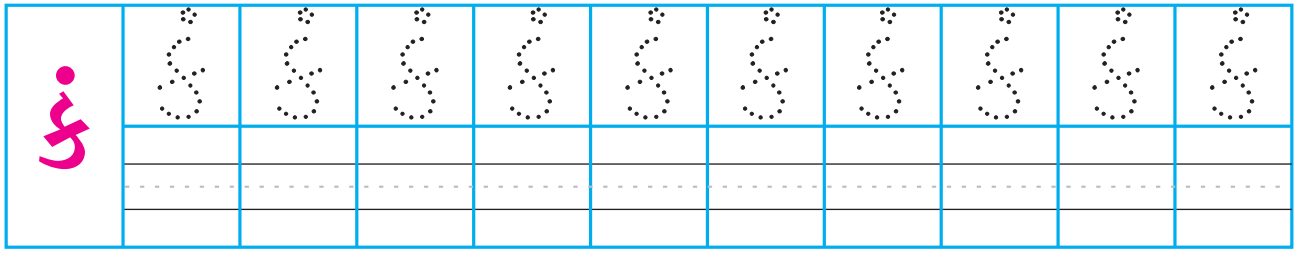
૯. ઘૂંટો અને લખો.

૧૦. લખો.

ગ	ગા	ગે	ગિ	ગી	ગૈ	ગુ	ગૂ	ગં
મ	મા	મે	મિ	મી	મૈ	મુ	મૂ	મં
ન	ના	ને	નિ	ની	નૈ	નુ	નૂ	નં
જ	જા	જે	જિ	જી	જૈ	જુ	જૂ	જં
વ	વા	વે	વિ	વી	વૈ	વુ	વૂ	વં
ર	રા	રે	રિ	રી	રૈ	રુ	રૂ	રં

સ	સા	સે	સિ	સી	સૈ	સુ	સૂ	સં
દ	દા	દે	દિ	દી	દૈ	દુ	દૂ	દં
ક	કા	કે	કિ	કી	કૈ	કુ	કૂ	કં
બ	બા	બે	બિ	બી	બૈ	બુ	બૂ	બં
અ	આ	એ	ઐ	ઓ	ઔ	અં	અં	અં
છ	છા	છે	છિ	છી	છૈ	છુ	છૂ	છં

પ	પા	પે	પિ	પી	પૈ	પુ	પૂ	પં
ડ	ડા	ડે	ડિ	ડી	ડૈ	ડુ	ડૂ	ડં
ત	તા	તે	તિ	તી	તૈ	તુ	તૂ	તં
ણ	ણા	ણે	ણિ	ણી	ણૈ	ણુ	ણૂ	ણં
ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ
ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ	ઈ

શં શં શં શં **શં** શં શં શં શં

(એકસો ઓગણત્રીસ)

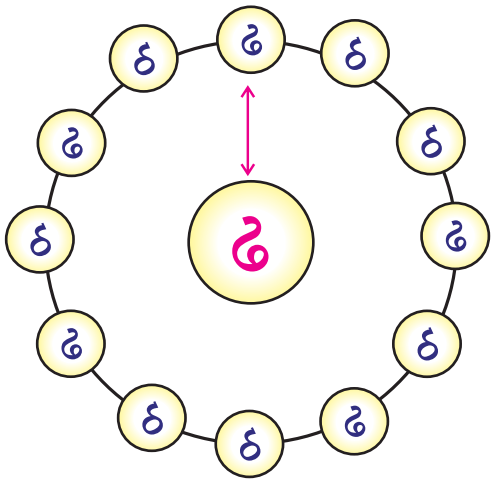
લ	લા	લે	લિ	લી	લૈ	લુ	લૂ	લં
ટ	ટા	ટે	ટિ	ટી	ટૈ	ટુ	ટૂ	ટં
ચ	ચા	ચે	ચિ	ચી	ચૈ	ચુ	ચૂ	ચં
ખ	ખા	ખે	ખિ	ખી	ખૈ	ખુ	ખૂ	ખં
ઐ	ઐ	ઐ	ઐ	ઐ	ઐ	ઐ	ઐ	ઐ
ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ

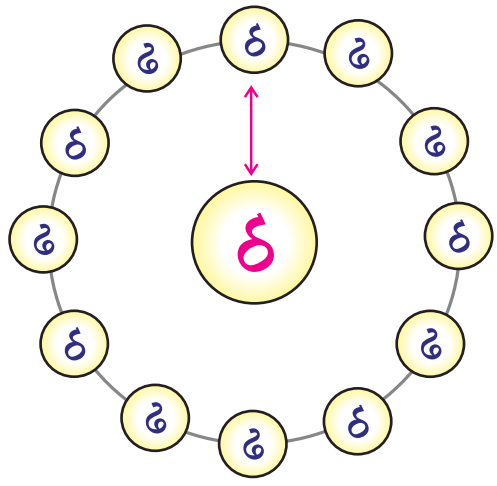
ઝ	ઝા	ઝે	ઝિ	ઝી	ઝૈ	ઝુ	ઝૂ	ઝં
હ	હા	હે	હિ	હી	હૈ	હુ	હૂ	હં
ઘ	ઘા	ઘે	ઘિ	ઘી	ઘૈ	ઘુ	ઘૂ	ઘં
ળ	ળા	ળે	ળિ	ળી	ળૈ	ળુ	ળૂ	ળં
ઉ	ઉ	ઉ	ઉ	ઉ	ઉ	ઉ	ઉ	ઉ
ઊ	ઊ	ઊ	ઊ	ઊ	ઊ	ઊ	ઊ	ઊ

ભ	ભા	ભે	ભિ	ભી	ભૈ	ભુ	ભૂ	ભં
ય	યા	યે	યિ	યી	યૈ	યુ	યૂ	યં
ઘ	ઘા	ઘે	ઘિ	ઘી	ઘૈ	ઘુ	ઘૂ	ઘં
ફ	ફા	ફે	ફિ	ફી	ફૈ	ફુ	ફૂ	ફં
ઓ	ઓ	ઓ	ઓ	ઓ	ઓ	ઓ	ઓ	ઓ
ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ

ઢ	ઢા	ઢે	ઢિ	ઢી	ઢૈ	ઢુ	ઢૂ	ઢં
ઠ	ઠા	ઠે	ઠિ	ઠી	ઠૈ	ઠુ	ઠૂ	ઠં
શ	શા	શે	શિ	શી	શૈ	શુ	શૂ	શં
થ	થા	થે	થિ	થી	થૈ	થુ	થૂ	થં
ઢ	ઢા	ઢે	ઢિ	ઢી	ઢૈ	ઢુ	ઢૂ	ઢં
ઠ	ઠા	ઠે	ઠિ	ઠી	ઠૈ	ઠુ	ઠૂ	ઠં

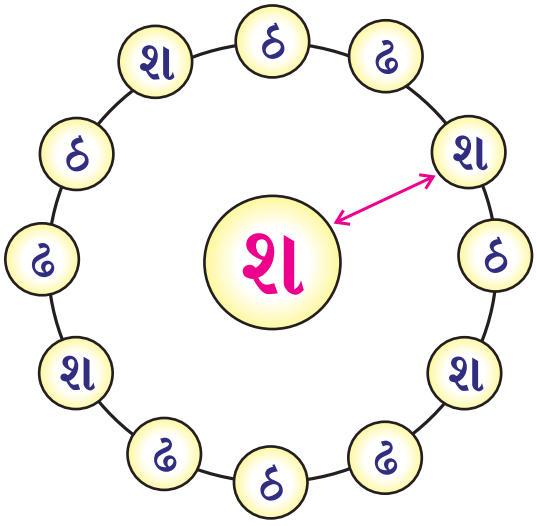
૧૧. જોડો.

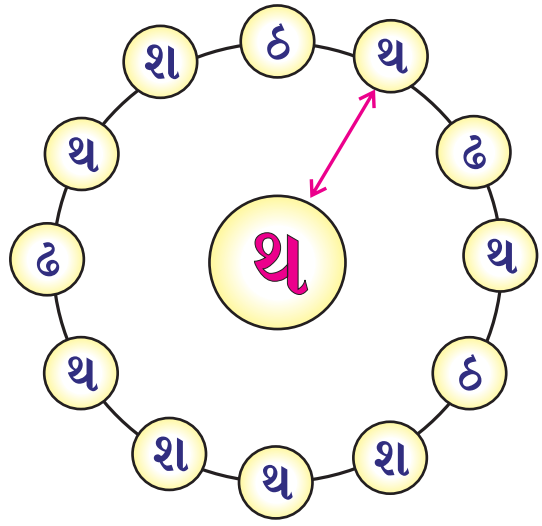

ઢ
ઠ ઢ ઠ ઠ ઢ ઠ ઢ ઠ ઢ ઠ ઠ ઢ

ઠ
ઢ ઠ ઢ ઢ ઠ ઢ ઠ ઢ ઠ ઢ ઢ ઠ

ઢ

ઠ

શ
શ ઠ ઢ શ ઠ ઢ શ ઢ ઠ શ શ

થ
થ ઠ થ ઢ થ ઢ થ ઠ થ શ થ શ

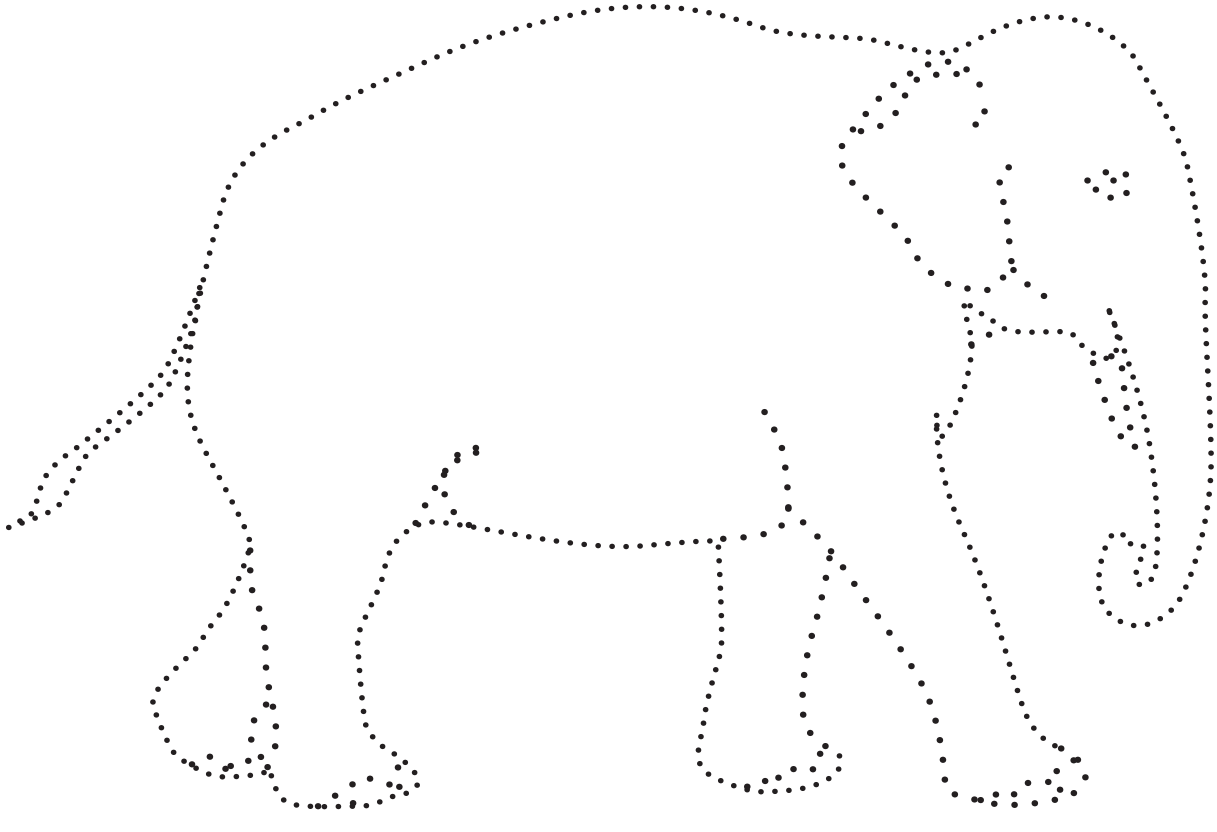
શ

થ

૧૨. રંગ પૂરો.

૧૩. ટપકાં જોડી રંગ પૂરો.

૧૪. ઉદાહરણ મુજબ મૂળાક્ષર ઓળખી ◯ કરો.

ઢ : ઢસરડો, ઢમઢમ, અઢળક

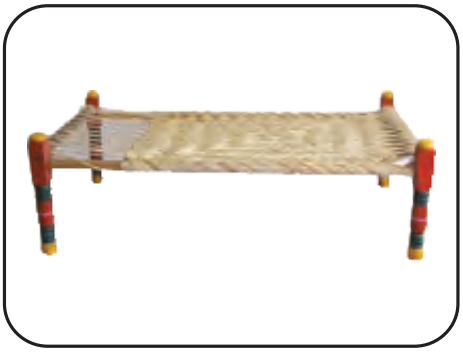
શ : શતરંજ, શરમ, શણગાર

અં : અંદર, અંગત, અંશ

ઠ : ઠરાવ, મઠ, કઠણ

થ : નાથ, સંગાથ, થડ

૧૫. જોડો અને ઉદાહરણ મુજબ લખો.

ખા ___ લો

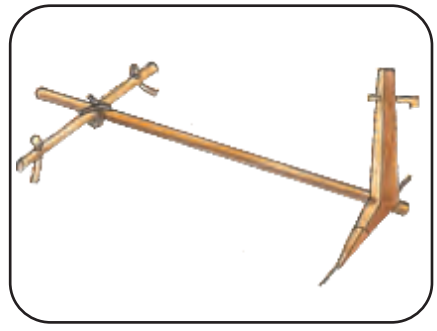
હીંચ___

ચ___તરો

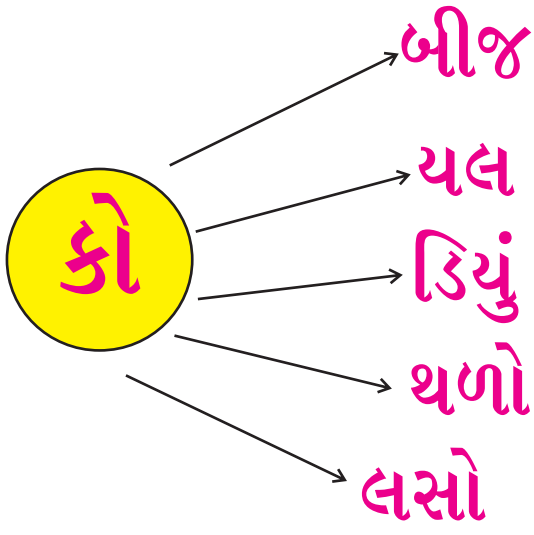

___લ

___ળ

૧૬. જોડો અને ઉદાહરણ મુજબ લખો.

કોબીજ

૧૭. ઉદાહરણ મુજબ શાકભાજીનાં નામ શોધીને લખો.

કો	બી	જ	બ	ભીં	ડા
થ	ટ	લ	ટાં	મે	ટાં
મી	ત	વ	ટા	ણા	ડું
ર	તા	ળુ	દૂ	ધી	ગ
ની	કા	રે	લાં	ટ	ળી

કોબીજ

૧૮. શબ્દો લખો.

ઠંડી			
ટાઢ			
ઢાંકણ			
કંચન			
ગંગા			
મંથન			
ખંજરી			
ગુંજન			
અંજીર			
બંદૂક			

૧૩૮ ‘થ’ શોધી / કરો. શ ઠ ઢ થ શ થ ઠ શ થ ઢ થ ઢ શ ઠ થ ઢ શ થ (એકસો આડત્રીસ)

૧૯. ચિત્ર જોઈ શબ્દ લખો. એ શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ

'વિદ્યાયન', સેક્ટર 10-એ, ગાંધીનગર-382010

૨૦. શબ્દો લખો.

ઠળિયો			
ઢગલો			
શંખ			
થાળી			
કંકુ			
શંકુ			
ઘંટ			
હોઠ			
ઢોલક			
બંગડી			